

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind exploatarea construcțiilor de protecție

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Protecția Civilă a Republicii Moldova, potrivit prevederilor art. 1 din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, reprezintă un sistem de măsuri și acțiuni, întreprinse pe scara întregului stat pe timp de pace și de război, în vederea asigurării protecției populației, proprietății în condițiile calamităților naturale și ecologice, avariilor și catastarofelor, epifitotiilor, epizootiilor, incendiilor, precum și în cazul aplicării mijloacelor de nimicire moderne.

Conform art. 4 alin. (2) lit. c) din legea enunțată, Protecția Civilă, în conformitate cu sarcinile ce îi revin, acumulează fondul necesar de construcții de protecție, le menține în stare permanentă de pregătire pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului.

Totodată, art. 16 lit. g) din legea prenotată, obligațiile de acumulare și menținere în stare de pregătire permanentă a fondului construcțiilor de protecție pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului sunt atribuite conducătorilor administrației publice locale și unităților economice.

Deși în legislația națională există reglementări în acest sens, în ultimele decenii, după declararea independenței Republicii Moldova, construcții de protecție existente sunt exploatate necorespunzător, fapt ce conduce la pierderea fondului construcțiilor de protecție.

Construcțiile de protecție ale apărării civile situate în municipiile și orașele Republicii au fost construite în perioada anilor 60-80 ai secolului XX, destinația acestor construcții fiind protecția/adăpostirea celei mai mari (numeric) ture continue de salariați, care activează la întreprinderile, organizațiile/instituțiile, precum și a persoanelor, animalelor, bunurilor în condițiile situațiilor excepționale.

Până în anul 2017, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de organ al supravegherii de stat în domeniul protecției civile, abilitat cu funcții de control, exercita controlul stării construcțiilor de protecție, în ceea ce privește respectarea de către autoritățile publice, întreprinderile, organizațiile/instituțiile a cerințelor prevăzute de Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, ale altor acte normative privind protecția civilă.

Totodată, menționăm că, în contextul reformei organelor centrale publice de specialitate, prin Legea nr. 185/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 93/2007, Legea nr. 271/1994), atribuțiile privind realizarea supravegherii de stat în domeniul protecției civile, din competența IGSU, au fost atribuite Agenției pentru Supraveghere Tehnică (organul supravegherii de stat în domeniul protecției civile) din subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

De către Agenția pentru Supraveghere Tehnică, în baza hotărârilor de Guvern anuale cu privire la măsurile de pregătire a protecției civile a Republicii Moldova, sunt efectuate controale a stării adăposturilor de protecție civilă și aprecierea stării acestora în conformitate cu normele măsurilor tehnice inginerești, în urma cărora s-a stabilit că lipsește act normativ ce ar reglementa domeniul dat.

Reieșind din acest context, a fost elaborat actul normativ prenotat care va descrie acțiunile conducătorilor administrației publice centrale și locale, precum și ai unităților economice (gestionarii adăposturilor de protecție civilă) pentru organizarea menținerii adăposturilor de protecție civilă în stare de pregătire pentru adăpostire a populației în caz de declanșare a situațiilor excepționale în raza administrativ-teritorială a acestora. Totodată menționăm că, este inclusă marcarea adăposturilor de protecție civilă, în conformitate cu prevederile art. 66 al Primului Protocol adițional la Convențiile de la Geneva din 12 august 1949 referitor la protecția victimelor conflictelor armate internaționale din 10 iunie 1977, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.1318/1993, fiind reprezentat în art. 15 din anexa nr. 1 la Protocol.

Prin urmare, în prezent Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne nu deține competențe de evidență și gestionare a informației cu privire la numărul și starea construcțiilor de protecție.

Până în anul 2017, în evidența Inspectoratului General pentru Situații de Urgență se numărau 227 de construcții de protecție (adăposturi de protecție civilă), cu capacitate de adăpostire a 76129 persoane, dintre care:

- 30 în stare bună;
- 84 în stare satisfăcătoare;
- 113 în stare nesatisfăcătoare.

Conform informațiilor prezentate de Agenția pentru Supraveghere Tehnică, în urma verificărilor efectuate în anul 2022 pe teritoriul Republicii Moldova a 193 adăposturi de protecție civilă, s-a constatat că:

- 5 sunt edificii de protecție civilă (restrictionate);
- 14 adăposturi de protecție civilă au fost demolate.

Din cele 174 de adăposturi de protecție civilă (51 sunt în proprietate privată, 112 sunt gestionate de autoritățile publice centrale, 11 sunt gestionate de autoritățile publice locale) situația este următoare:

- 13 adăposturi de protecție civilă sunt inundate;
- în toate adăposturile de protecție civilă sunt învechite instalațiile de ventilare, electrice, instalațiile de alimentare cu apă și canalizare;
- lipsesc fișele tehnice a adăposturilor, inventarul, dispozitive și instrumente necesare;

- nu sunt persoane responsabile a căror atribuții includ efectuarea verificării și întreținerii corecte a încăperilor și a obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară a adăposturilor;

- adăposturile protecției civile nu sunt pregătite pentru adăpostirea persoanelor și sunt apreciate cu calificativul nesatisfăcător.

Așadar, problema esențială în domeniul protecției populației, apare odată cu micșorarea numărului de adăposturi de protecție civilă, care în lipsa unei întrețineri a condus la micșorarea în timp de 5 ani de la 227 până la 174 de adăposturi de

protecție civilă, astfel micșorând capacitatea națională de adăpostire a populației, iar cele 174 rămase la moment sunt în stare nesatisfăcătoare.

În acest sens, micșorarea numărului de adăposturi are un impact negativ asupra fondului construcțiilor de protecție și duce la dispariția totală a acestora în timp de 15 ani.

Totodată, cele 174 de adăposturi de protecție civilă pot adăposti 62513 de persoane, iar cele 53 de adăposturi dispărute aveau capacitatea de adăpostire de cca. 16 000 de persoane.

Imposibilitatea reînnoirii fondului construcțiilor de protecție, precum și tempoul de distrugere a acestora impune necesitatea de elaborare a prezentului proiect de Regulament.

Lipsa reglementărilor privind cerințele față de exploatarea și dotarea, pregătirea spațiilor pentru adăpostirea persoanelor și capacitatea lor, controlul stării construcțiilor de protecție, marcarea și evidența acestora, duce la deteriorare și distrugere, iar, în consecință, nu poate fi asigurată realizarea uneia dintre sarcinile de bază ale Protecției Civile, protecția persoanelor, care poate duce la pierderea vieților omenești, periclitarea funcționării stabile a obiectelor economiei naționale și ca rezultat, slăbirea rezistenței și vitalității economiei naționale în condițiile situațiilor excepționale.

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind exploatarea construcțiilor de protecție este elaborat în conformitate cu art. 7 lit. b) al Legii nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă.

Acest proiect are drept scop asigurarea acumulării și menținerii în stare permanentă de pregătire a construcțiilor de protecție pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului în condițiile situațiilor excepționale.

Urmare celor menționate, considerăm oportun intrarea în vigoare a prezentei hotărâri la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Totodată, proiectul se regăsește în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021- 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021, termen de realizare decembrie 2022 (Obiectivul 24.3, acțiunea 24.3.12).

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ nu conține prevederi prin care se urmărește ajustarea cadrului legislativ național la cel comunitar.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Regulamentul privind exploatarea construcțiilor de protecție cuprinde 8 capitole: dispoziții generale, cerințe față de exploatarea și dotarea adăposturilor de protecție civilă, pregătirea adăposturilor de protecție civilă, controlul și verificarea stării adăposturilor de protecția civilă, pregătirea și amenajarea adăposturilor simple pentru adăpostirea persoanelor, marcarea adăposturilor de protecție civilă și adăposturilor simple, evidența construcțiilor de protecție și asigurarea financiară și tehnico-materială a adăposturilor de protecție civilă.

5. Fundamentarea economico-financiară

Prevederile actului normativ stabilesc cerințe care necesită a fi implementate de către conducătorii administrației publice centrale și locale, precum și ai unităților economice în scopul asigurării acumulării și menținerii în stare permanentă de

pregătire a construcțiilor de protecție pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului în condițiile situațiilor excepționale.

Astfel, implementarea prevederilor proiectului actului normativ prenotat, implică unele costuri care urmează a fi suportate de către autoritățile publice și unitățile economice, precum:

- cheltuieli legate de menținerea adăposturilor de protecție civilă în stare permanentă de pregătire;
- cheltuieli privind dotarea cu inventar, dispozitive, instrumente necesare și instalații de comunicații a adăposturilor de protecție civilă;
- cheltuieli privind repararea adăposturilor de protecție civilă.

Prin urmare, estimativ au fost calculate următoarele costuri întru implementarea proiectului:

1. Pentru întreținerea anuală a adăpostului de protecție civilă este necesar minim 34 181,00 (treizeci și patru mii și o sută opt zeci și unu lei, 00 bani) și 82 818,00 (optzeci și doi mii opt sute optsprezece lei, 00 bani) pentru cheltuieli salariale. Cheltuielile totale anuale de întreținere a unui adăpost de protecție civilă este în mediu de 116999,00 (una sută șaisprezece mii nouă sute nouăzeci și nouă lei, 00 bani).

2. Pentru dotarea adăposturilor de protecție civilă cu inventar, dispozitive, instrumente necesare și instalații de comunicații este necesară suma de 32 335,00 (treizeci și două mii trei sute treizeci și cinci lei, 00 bani).

Toate aceste costuri au fost descrise mai detaliat în Analiza Impactului de Reglementare, care se anexează la prezenta Notă Informativă.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect nu atrage după sine necesitatea aprobării sau abrogării unor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind consultările publice a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind exploatarea construcțiilor de protecție este plasat pe pagina-web oficială a Ministerului Afacerilor Interne, în directoriul Transparența/Consultări publice/Anunțuri privind consultările publice.

În scopul respectării tuturor procedurilor de creație legislativă, stabilite prin Legea 100/2017, proiectul a fost înregistrat la Cancelaria de Stat cu nr.842/MAI/2022 și expediat spre avizare către: Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Agenția pentru Supraveghere Tehnică), Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Apărării, Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Recomandările și propunerile înaintate au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul hotărârii Guvernului.

8. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice. Potrivit expertizei Ministerului Justiției, obiecțiile formulate în cadrul procedurii de expertiză juridică, expuse în avizul nr. 04/10493 din 05.12.2022, au fost luate în considerare, proiectul fiind revizuit prin prisma recomandărilor înaintate.

9. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție. Potrivit raportului de expertiză a Centrului Național Anticorupție nr.06/2-7533 din 20.12.2022, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina oficială a MAI, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, se atestă asigurarea transparenței decizionale.

Proiectul de act normativ a fost elaborat în vederea aprobării rigorilor de menținere a construcțiilor de protecție în stare permanentă de pregătire pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului în condițiile situațiilor excepționale.

În procesul de promovare a proiectului de decizie, prevederile privind asigurarea transparenței decizionale statuate de Legea nr.239/2008, au fost respectate în totalitate de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect cu stabilirea unui termen optim pentru recepționarea recomandărilor.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului. Luând în considerare impactul financiar al proiectului, se atenționează asupra necesității de a completa nota informativă la compartimentul „Fundamentarea economico-financiară” cu date și calcule ce descriu impactul economico-financiar generat de implementarea proiectului, în corespundere cu rigorile de elaborarea a actelor normative statuate în Legea nr.100/2017.

Prin urmare, în redacția parvenită spre examinare nu au fost identificați factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.

10. Constatările Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Proiectul conține prevederi contradictorii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător. Se susține cu condiția luării în considerație a obiecțiilor și propunerilor.

Ca urmare, toate obiecțiile și propunerile înaintate au fost luate în considerare.

Secretar general al ministerului

Serghei DIACONU